

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус навчальної дисципліни
«Вступ до спеціальності :клінічна психологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 150 годин, 5 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Час і місце (номер лекційного залу, аудиторії, лабораторії, студії тощо) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять. м. Одеса, Воробйова, 11
Викладач(-і)	Євген Опря, д.мед.н., професор, завідуючий кафедри Тетяна Чернова, к.мед.н., доцент кафедри Інга Пеннова, к.психол.н., асистент кафедри
Контактна інформація	E-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Он-лайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на он-лайн консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни «Вступ до спеціальності :клінічна психологія» є вивчення психопрофілактики, діагностики захворювань і патологічних станів, рішення експертних питань, а також питань соціальної і трудової реабілітації хворих; вивчення психологічних особливостей професійної діяльності медичних працівників.

Метою дисципліни є придбання здобувачами теоретичних знань, практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з психічними розладами, в тому числі обумовлених прийомом психоактивних речовин, необхідних на первинному рівні надання медичної допомоги. Особлива увага на те, що психологічний стан людини має велике значення у виникненні соматичної хвороби, обумовлює особливості її перебігу, визначає розвиток та успіх лікування. Правильне розпізнання та вірне розуміння хвороби можливі при умові знання індивідуальних особливостей хворого, а індивідуальний підхід до хворого забезпечує глибину та витонченість діагностики, визначення прогнозу хвороби, раціональний вибір

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

найбільш ефективного лікування. Окремо виділяються особливості психологічного стану хворих з різними хворобами, широко впроваджуються міжпредметні зв'язки з усіма клінічними дисциплінами. Значна увага приділяється психологічному аналізу професійної діяльності лікаря, медичного персоналу, їх ставленню до хворого; психології хворих та їх стосунків між собою, формуванню психологічного клімату в медичних установах; ролі психічних факторів у виникненні психосоматичних хвороб, ятрогеній. Особлива увага приділяється проблемі формування та підтримання психічного здоров'я різних категорій населення, зокрема, медичних працівників. Знання, здобуті в результаті вивчення курсу «Вступ до Клінічної психології», дадуть можливість свідомого й більш функціонального впровадження у вітчизняну медичну та психологічну практику ефективних методик допомоги пацієнтам, що є основою подальшого поглиблення фахової спеціалізації психологів.

Завданнями дисципліни є

- ознайомлення з медико-правовими та етичними аспектами, які регулюють професійну діяльність клінічного психолога;
- ознайомлення з особливостями психіки хворої людини, медичного працівника та особливостями лікувальної взаємодії, розкриття поняття внутрішньої картини хвороби;
- засвоєння вмінь та навичок, необхідних для діяльності психолога практика у сфері клінічної психології;
- оволодіння знаннями щодо надання психологічної допомоги хворим залежно від виду захворювання.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни «Вступ до Клінічної психології» здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- особливості проявів, динаміки основних психічних процесів (сприйняття, уваги, мислення, мови, інтелекту, пам'яті, емоційних та вольових проявів);
- нейропсихологічні особливості функціонування мозку та взаємозв'язок з психічними явищами;
- особливості змін та динаміки психічних процесів у здорових та хворих під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища;
- принципи та критерії диференційної оцінки основних психічних процесів;
- особливості проявів психічних процесів у різному віці;
- принципи та структуру організації психологічної допомоги хворим на психосоматичні та соматопсихічні страждання;
- принципи та методи експериментально-психологічної діагностики стану психічних функцій, соматопсихічних та психосоматичних захворювань;
- принципи та методи психогігієни та психопрофілактики, психокорекції та психотерапії, соціально-трудової реабілітації хворих з психосоматичними та соматопсихічними захворюваннями;

Вміти:

- вести спрямовану психологічну бесіду з хворим;
- правильно аналізувати психологію дитини, підлітка, дорослого, літньої та старої людини з метою адекватної психотерапевтичної корекції із урахуванням психофізіологічних особливостей кожного вікового періоду;
- проводити корекцію відносин між дітьми та батьками;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

- використовувати принципи медичної деонтології в лікувальному та діагностичному процесі;
- проводити й аналізувати результати експериментально-психологічних досліджень уваги, пам'яті, мислення, інтелекту, емоцій, особистості у здорових і хворих;
- розробити й проводити систему психогігієнічних та психопрофілактичних заходів, спрямованих на гармонійний розвиток особистості та збереження психічного здоров'я.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять, організації самостійної роботи здобувачів.

Методи навчання. У курсі використовуються словесні, наочні та інтегративні методи навчання.

Зміст навчальної дисципліни теми

1. Вступ до клінічної психології. Загальна проблематика клінічної психології.
2. Предмет клінічної психології та її завдання.
3. Історія виникнення, становлення і розвитку клінічної психології
4. Основні поняття та розділи клінічної психології.
5. Перелік теоретичних знань і практичних навичок клінічного психолога. Діяльність клінічного психолога.
6. Клінічні аспекти психічної норми та патології.
7. Здоров'я та хвороба як основні форми життя.
8. Порушення психічного розвитку.
9. Основні методи дослідження в клінічній психології
10. Внутрішня картина хвороби як категорія клінічної психології.
11. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів.
12. Психосоматичні розлади.
13. Невротичні розлади.
14. Розлади особистості.
15. Розлади психологічного розвитку.
16. Гострий стресовий розлад та ПТСР.
17. Психологічні аспекти суїциду. Превенція суїцидальної поведінки.
18. Психологія хворого та лікувального середовища.
19. Психопрофілактика та психотерапія у клінічній психології.
20. Етичні принципи в клінічній психології.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Ільїна Н. М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 163 с.
2. Матейко Н. М. Клінічна психологія. Словник-довідник. – Івано-Франківськ: Симфонія-форте, 2015. – 125 с.
3. Родіна Н. В. Клінічна психологія: метод. вказівки для студентів із спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» / Н. В. Родіна. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 56 с.
4. Савенкова І. І. Клінічна психологія: [навчальний посібник] / Ірина Іванівна Савенкова. – Херсон: ООО «Айлант», 2018. – 302 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

5. Османова А. М., Хоруженко Г. В. Клінічна психологія: навч. посіб. / А. М. Османова, Г. В. Хоруженко. К.: Університет «Україна», 2023. – 183 с.

Додаткова література

1. Чабан О. С. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування) / О. С. Чабан, О. О. Хаустова. – К., 2000.
2. Нові клінічні протоколи: Психіатрія. Київ. Професійні видання, 2020. – 265 с.
3. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці. М. Марута, Г. Кожина. Київ: Медицина, 2019. – 344 с.
4. Кризові стани в сучасних умовах: діагностика, корекція та профілактика. Навчальний посібник для лікарів-психіатрів, сімейних лікарів та медичних психологів // За ред. професора Л. М. Юр'євої. – К.: Видавництво ТОВ «Галерея Принт», 2017. – 174с.
5. Комінко С. Б., Кучер Г. В. Кращі методи психодіагностики.: Навч. посібник. Тернопіль: Карт-бланш, 2005. 406 с.
6. Шапар Б. В. Сучасний тлумачний психологічний словник / Б. В. Шапар. – Х. : Прапор, 2007. – 640 с.
7. Демчук О. В., Золотарьова О. А., Ковалик О. О. та інші. Вплив катастроф і війн на психічне здоров'я особистості та суспільства. Повідомлення п'яте: перетворення індивідуальної оперативної-бойової психічної травми на колективну соціально-психологічну, соціально-культурну. // Mental Health: Global Challenges of XXI Century, 2019. URL: <https://www.mhgc21.org/en/mhgc21/events/2019may/vplyv-katastrof-i-viin-na-psykhichne-zdorovya-osobystosti-ta-suspilstva-povidomlennya-pyate-peretvorennia-indyvidualnoyi-operatyvno-boiovoyi-psykhichnoyi-travmy-na-kolektyvnu-sotsialno-psykholohichnu-sotsialno-kulturnu>

Електронні інформаційні ресурси

1. Освіта.уа. <http://osvita.ua/school/psychology/>
2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: <http://naqa.gov.ua>
3. Онлайн електронні книги українською мовою <https://worldinbooks.com.ua/psykholohiia/psykhoterapiia/>
4. Онлайн психологічні книги українською мовою <https://knigogo.com.ua/zhanri/knigi-po-psykholohii/psyhoanaliz-psykhoterapiya/>
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
6. Психологія переживання війни: досвід України. URL: <http://knukim.edu.ua/psychologiya-perezhyvannya-vijny-dosvid-ukrayiny-2/>

Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті <http://info.onmedu.edu.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається на кожному занятті (повинно бути опитано не менше 30% здобувачів вищої освіти). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: «5», «4», «3», «2».

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого.

Форми і методи підсумкового контролю: іспит.

До іспиту допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.